

Nejzávažnější problémy v okresech Ostrava a Karviná.

Problematika OKD.

Prodej OKD, a.s., ve vlastnictví Karbon Investu (Kolářek, Otava), společností RPG Industries, (Bakala) byl realizován v květnu 2006. Lze je poznamenat, že jak založení společnosti RPG, tak i získání OKD, a.s. od Karbon Investu, byly vyšetřovány policií a řešeny soudem, který potvrdil vlastnictví RPG.

Společnost po prodeji v období 2006 až 2012 vykazovala zisk v úhrnné hodnotě 30 miliard Kč, na dividendách a odměnách však bylo v daném období vyplaceno o 28 Kč miliard více, než byl zisk, takže tyto výplaty byly hrazeny z půjček.

Propad společnosti do ztráty začal v roce 2013, kdy byla ztráta 26,7 miliard Kč, v roce 2014 byla ztráta ve výši 2 miliard Kč.

Společnost vydala dvě emise dluhopisů ve výši 20 miliard Kč, takže pasiva včetně půjček, se pohybují kolem 60 miliard Kč. O finančním stavu společnosti dává nejlépe představu cena akcií, která osciluje kolem 1 Kč/ks. V době vydání akcií v roce 2008 byla cena akcií 428 Kč/ks.

Opatření OKD pro řešení finanční situace jsou nepřehledná a není zřejmé, zda mohou přivodit zvrát v zadlužení společnosti. Některá z těchto opatření jsou v rozporu s hornickými zásadami, neboť se dostatečně nepřipravují nové zásoby, jsou zastaveny investiční práce, odepisují se zásoby uhlí. Není rovněž zřejmé, jak dopadla dohoda s věřiteli o snížení dluhů. I když se v tisku uvádí, že dohoda byla uzavřena, doposud se to na činnosti společnosti neprojevilo ve znovuoživení investičních prací, které byly z důvodu nedostatku peněz zastaveny. Rovněž se nedaří uzavírat dohody s obcemi o řešení střetů zájmů při povolování hornické činnosti.

V souhrnu se jedná o činnosti, které jsou plně v kompetenci společnosti a státu nepřisluší přímo zasahovat do jejich do jejich řešení.

Je však otázkou zda stát využívá všech svých kontrolních možností, aby mohl mít skutečný obraz o dění v OKD. Jeho instituce jako Český báňský, povolují těžbu, kontrolují množství zásob a jejich připravenost k těžbě, společně s MPO a MŽP odepisují zásoby. Obdobně je tomu u státních finančních institucí, které mají povinnost kontrolovat vytváření finanční rezervy na asanaci pozemků na finančních prostředků na odstraňování důlních škod.

Je tedy zřejmé, že zájmy těžaře jsou protichůdné se zájmy státu, který je vlastníkem vyhrazeného nerostu, v daném případě černého uhlí.

Vyvstává otázka, zda není zájmem těžaře, aby ve vhodném čase vyhlásil úpadek a zbavil se povinností, které mu vyplývají z báňských zákonů. Je připraven scénář, že OKD zkrachuje. Kdo ji převezme zadluženou společnost v době, kdy těžba černého uhlí je nerentabilní?

Stěžejním problémem je, jakým způsobem budou řešeny v případě předčasného, nebo i havarijního ukončení těžby, otázky sociálního zajištění horníků a vytvoření nových pracovních příležitostí. V OKD v současné době pracuje při těžbě cca 12 000 pracovníků, cca 10 000 pracovníků pracuje na povrchu v navazujících a obslužných činnostech.

Jedním z požadavků premiéra bylo, aby v OKD, a.s., byl proveden audit jak firma plní své privatizační závazky a také jaká je její skutečná hospodářská situace, stát má dostatek možností jak toto prostřednictvím státních organizací zajistit.

Jedním z základních požadavků odborů je otázka předčasných důchodů. V současné době jsou prezentovány první závěry tzv. Důchodové komise, která řeší nové nastavení podmínek zákona 155/95 Sb.

Nehovoří se však o úpravě vládního nařízení 363/2009, které upravuje možný předčasný odchod horníků do důchodu. Cílem bylo umožnit předčasný důchod horníkům a výrazně tak zkrátit dobu, po kterou by museli pracovat. Vyhláška však platí jen do roku 2018. Budeme schopni bez novely této části zákona vyřešit sociální problémy, které vzniknou v případě krachu OKD?

Detailně je řešena tato záležitost v samostatném článku.

Odstraňování ekologických zátěží.

Mezi jistá specifika vyjmenovaných oblastí patří i dokončení environmentálních asanací, které mohou být na základě rozhodnutí EK 210/787/EU spolufinancovány z prostředků EU. Jedná se o likvidaci Lagun Ostrava, starých hald situovaných v blízkosti centra Ostravy, v nichž jsou uloženy i pozůstatky po koksárenské činnosti, (halda Trojice), nebo halda Jeremenko, v níž jsou zbytky po výrobě surového železa ve Vítkovických železárnách.

Laguny vznikly ukládáním ropných odpadů od roku 1900, kdy v lokalitě vznikla rafinerie na výrobu petroleje, topného oleje, parafinu a mazacích olejů. Od roku 1980 šlo pouze o regeneraci upotřebených olejů. Po roce 1990 byl provoz zprivatizován firmou Ostramo - Vlček, v roce 1996 provoz ukončen. V témže roce bylo rozhodnuto o převzetí asanace státem. Práce na odstranění ostravských lagun započaly v roce 2004, byly provázeny celou řadou chyb a zmatků, které vznikly z toho, že nebyl proveden řádný geologický průzkum lagun, chybně bylo stanoveno jejich množství, nebyla dořešena úprava kalů na certifikované palivo, způsob a podmínky jejich spalování a podobně. Výsledkem bylo, že pokračování dalších prací bylo zastaveno v roce 2010. Bylo vytěženo pouze 200 tisíc tun kalů. Náklady byly ve výši cca 3 miliard korun. Znečištění ovzduší je způsobováno aromatickými uhlovodíky a výbušnými plyny jako je metan a vodík. Je třeba podotknout, že vyčištění ostravských lagun, včetně vytvoření parku na jejich původním území mělo být ukončeno v roce 2011. Tím, že nově stanovený termín ukončení je v roce 2018, je přijímáno veřejností s krajním znepokojením, neboť blízká sídliště jsou ohrožována značně toxickými výpary.

Ing. Petr